

קולנוע

בימאי דייוויד לין ותסריטאי רוכרט בולט בעבודתם על "כתו של רייאן"
"אני אוהב להתבודד בחדר חשוך עם הפילם"

מזה שבו אני מתחיל לחבר יחד זוויות שונות וצילומים שונים, ונוכח כי כל מה שעשיתי קודם לכן, על בימת הצילומים, אכן עובד.

"חוץ מזה, אחרי חודשים ארוכים של ניהול קירקס ובר מאות אנשים, נפלא להתבודד בחדר חשוך, עם הפילם עצמו."

● "אני מקנא באנשים הזוכים להבזקים גאוניים מן השמיים, משום שלי זה לא קורה. אני חושב לאט, מנסה לבדוק כל צורה אפשרית להכנת סצינה, לבחון באיזו צורה ניתן להפיתע את הצופה ולהציג לו משהו מוכר באור שונה.
"אני חי עם התסריטים שלי, עם הדמויות שבהם, ואם לעתים נדמה שאני גס רוח, או שאיני משיב לשאלות שמפנים אלי, הרי זה משום שאני נאבק עם סצינה שלא מצאתי לה פיתרון."
ושלוש עדויות על לין:

(המשך מעמוד 42)
אז לצפות בסרט ולקלוט את המסר, היום יכולים דייוויד לין ופייר בול — שהיה שותף להחלטה של שינוי הסוף — לומר, שעלידי המתקת הגלולה הם הכריחו עולם ומלואו בלוע אותה.

אנשים

הבימאי והמספריים

דייוויד לין הוא תופעה יוצאת דופן בי עולם הסרטים: בימאי שעושה סרטי-ענק, ובכל זאת אין איש חושד שהוא יצרן זול של הצגות ראוה. מזה שנים ארוכות הוא אולי היחידי שבו יכולה להתגאות ברי"טניה בצמרת הקולנוע העולמי. כבר יותר מעשר שנים לא עשה שום סרט, למרות ששמו הזוכר לעתים-קרובות בקשר לכל מיני הפקות יוקרה, שלא יצאו לפועל. הוא

פיטר אוטויד כתומאס לורנס ב"לורנס איש ערב"
"אני אוהב לעמוד מאחורי המצלמה"

בשלב זה של היצירה, הוא עונה במבט הזה.

תדריך

חובה לראות:

תל-אביב: מונטנגרו, סרט מתוק, שיער, פאדרה פאדרונה, מישפטו של הסגן מוראנט, אהובת הקצין הצרפתי, הספינה מלאה, בחור טוב, מפיסטו, איש השיש, מרד הנעורים.
ירושלים: אהובת הקצין הצרפתי, שודדי התיבה האבודה.

תל-אביב

*** **מרד הנעורים** (מקסים, ארצות-הברית): סרטו המפורסם של ניקר לאס ריי, המתאר את התהום הנפערת בין דור ההורים ודור הילדים בשנות החמישים. הסרט שגילה לעולם את גיימס דין ואת נטאלי ווד, שהתבגרה מילדות-פלא לנערת-פלא. חבל ששני הכוכבים שייכים כבר לעבר.

*** **מונטנגרו** (בן-יהודה, שוודי יח): דושאן מאקאבייב מנסה להיות גור-מאלי ומצליח רק להיות יותר פופולארי, כשרוב מעלותיו הקולנועיות — דמיון מטורף, הומור מטורף ואנשים מטורפים — נשארות בעיניו. סיפור על עקרת-בית משועממת המתודעת באמצעות מהגרים פשוטים ליצירה האמיתיים.

*** **סרט מתוק** (דולפינריוס, יוגוסלביה): מאקאבייב במיטבו, לועג ל-קפיטליזם של העבר ולסוציאליזם של העתיד — שניהם לא עובדים לדעתו — בחגיגה של סמלים קולנועיים ועריכה קולנועית מדהימה בהרמוניה בין תמונה וצליל.

*** **הספינה מדאה** (תכלת, שווייץ): הבימאי מארקוס אימהוף מוכיח לעולם שמולדתו, שווייץ, אינה גן-העדן עלי אדמות, וכי גם מצפון תושביה מכוסה בכתמים שלא יבשו עד היום. בימיו מעולה של שחקנים לא ידועים.

ירושלים

*** **שודדי התיבה האבודה** (כפיר, ארצות-הברית): ארכיאולוג סופרי מן רודף אחרי שודדי ארון-הברית שבו מעוניין גם היטלר. בדרך ישנן הרפתקות מהנות ביותר ושפע של פעלולים קולנועיים ורדיפות מסחררות. בידור לשמו.

ג'ון מילט (שהופיע בחמישה מסרטים): "כאשר הוא נמצא בחדר העריכה, מדביק יחד חתיכות סרט, הוא נראה כמו צייר מימי-הביניים, המכור למלאכתו. השינוי החל בדייוויד בחדר העריכה לא יתואר במלים."

פרדי יאנג (שצילם את שלושת סרטיו

עומר שריף, ג'וזי כריסטי ודומי ווסטמור ב"ר' ז'וואגו"
"אני אוהב חופשות ארוכות בין סרט לסרט"

טרבור הווארד (שהופיע בשלושה מסר-טיו): "הוא בעצם מאוהב בפילם ובשולחן העריכה שלו. הוא אינו אוהב שחקנים, ואינו יכול לחכות לרגע שבו ישלח את כולם הביתה ויתחיל לערוך את הסרט. הוא מאוהב בעבודתו יותר מכל בימאי אחר שאני מכיר."

ממשיך לעבוד ללא לאות, ולאחרונה נודע כי הוא עומד לצלם במיורת הרחוק את המעבר להודו. זהו רומן של אי אם פורסטר, המתאר את חבלי הלידה של העצמאות ההודית, ואת מערכת היחסים ששררה ב-אותו הזמן בין בני-המקום והשליטים הבריטיים.

במשך שנים התמקדה ההתנגדות העיקרית ללין, בגודל ההפקות שלו. רבים סברו שאין זה מוסרי לבזבז כל-כך הרבה מיליונים על סרטים כמו לורנס איש ערב, דוקטור ז'יוואגו, הגשר על הנהר קוואי או בתו של רייאן. הם גם ביקרו קשות את היצמדותו של לין לעולם ישן, למושגים המעמדיים של אנגליה מלפני המלחמה ולרומנטיקה חובקת-עולם. עם זאת, כל בר-דעת חייב היה להודות שלין שולט ברזי המיקצוע שלו עד לפרט האחרון, שהוא יודע בדיוק מה לדרוש מהתיפאורה מהצלם ומהשחקנים, ושהתוצאות מושגות למות.

לין אינו שייך לאותה אסכולה של יוצרי-רים המפתחים נושאים היקרים לליבם, מסרט לסרט, משום כך יש הטוענים כי הוא אינו "מחבר סרטים של ממש" — לפי ניסוחי הגל החדש. הסתייגותו מאמצעי התיקשורת והקושי שמגלים אותם המבקרים לראיין אותו, אינם עוזרים הרבה ליחסיה-ציבור שלו. עם זאת, הרי כמה מהדברים שאמר במשך השנים, המאירים במידה מסוימת את דמותו:

● "אני אוהב קולנוע. אני אוהב לעמוד מאחורי המצלמה כאשר היא רושמת תמונות על הפילם. אני אוהב לחתוך סרט ולערוך אותו. אני אוהב חופשות ארוכות בין סרט לסרט. שבהן אני מכין את הסרט הבא. התמזל מזלי וזכיתי בחוויות נפלאות בחיי, ומשום כך אפשר למצוא חוויות נפלאות גם בסרטי. אם אני רומנטי, הרי זה רק משום שאני נהנה מן החיים. איני רוצה למות, אני רוצה להמשיך ולעשות סרטים עוד ועוד."

● "התחלתי כעורך סרטים, ואני עדיין עורך בטבעי. אני חייב להרגיש את הסרטיים ביד, ואין עבורי רגע נפלא יותר,